

פתרון בגרות בתנ"ך

מספר שאלון	←-----	1282
תאריך בחינה	←-----	09/01/20
שעת בחינה	←-----	12 : 00
כותב/ת הפתרון	←-----	רוני פרל

פרק ראשון – ספר בראשית

שאלה מספר 1

- א. (1) בני האדם מתכננים לבנות מגדל גבוה שיגיע לשמים. מטרתם היא להתפרסם / להישאר מאוחדים במקום אחד ולא להתפזר על פני הארץ.
(2) שתי הפעולות שה' עושה –
- בלבול השפות כך שלא יבינו איש את רעהו – לא ניתן להמשיך בבנייה כשאינן תקשורת ואנשים לא מבינים זה את זה.
 - ה' מפזר אותם על פני כל הארץ – לא ניתן להמשיך בבנייה כשהם מפולגים במקומות שונים ולא מרוכזים במקום אחד.
- ב. (1) בבראשית י"א בני דור הפלגה (האנושות) מזכירים את עשיית השם, והמשמעות היא שברצונם להתפרסם בזכות בניית המגדל. בשמואל ב' ז' ה' מזכיר את עשיית השם, והמשמעות היא שהוא יהפוך את דוד למלך גדול ומפורסם.
(2) כן, בני האדם מוצגים באופן שלילי משום שהם אלה שרודפים את הפרסום ולכן מדובר בחטא הגאווה – "ונעשה לָנו שם" (ניתן גם לענות שלא מסכימים עם קביעה זו בתוספת נימוק משכנע מהכתוב).
- ג. (1) כיצד ייתכן שה' צריך לרדת כדי לראות את מעשיהם של בני האדם, הרי הוא כל יכול ומופשט?
(2) לפי רש"י, בפסוק יש מוסר השכל לשופטים, והוא בא ללמדם שאם כתוב שה' יורד לעומק העניין לפני שהוא חורץ את הדין, על אחת כמה וכמה שגם עליהם לנהוג כמוהו.

פתרון בגרות בתנ"ך

שאלה מספר 2

א. (1) יש לציין שתי פעולות בלבד:

- אברם מציית לציווי ה' ללא היסוס והולך לארץ כנען, דבר שמפגין את אמונו הרב בו / את העובדה שלאברם יש את האומץ להתמודד עם משימה קשה והליכה למקום לא ידוע.
- אברם לוקח איתו את שרה וגם את לוט בן אחיו, מה שמראה שהוא אדם משפחתי שלוקח חסות על אחיינו היתום.
- אברם בונה מזבח לה' וקורא בשמו, דבר המעיד על אמונתו החזקה בה'.

(2) בבראשית י"ח ה' מחליט להשמיד את סדום ועמורה. אברם מתנגד להשמדה מוחלטת ומבקש מה' לסלוח לכל התושבים אם ימצא שם 50 צדיקים – "האף תספה צדיק עם רשע"? ה' בוחר באברם להיות אבי האומה משום שאברם הוא בעל חוש צדק מפותח – הוא מתנגד למוות של חפים מפשע.

ב. (1) יש לציין נקודת דמיון אחת בלבד:

- בשני הכתובים מופיע הביטוי "לך לך".
- בשני הכתובים הצו מנוסח בהדרגתיות – מהקל לכבד.
- בשני הכתובים מצווה על אברם ללכת למקום לא ידוע.
- בשני הכתובים אברם מציית לצו ללא היסוס.

(2) בפרק י"ב ה' מבטיח לאברם שהוא יהפוך לעם גדול ורב – "ואעשך לגוי גדול" ולכן בוודאות הוא יהיה אבי האומה. בפרק כ"ב ה' מצווה על אברם להרוג את בנו יחידו שאמור להמשיך את זרעו – "קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת ... והעלהו לעולה..." ולכן האפשרות שאברהם יהיה אבי האומה עלולה שלא להתרחש.

ג. (1) שתי ההבטחות שה' מבטיח לאברם – שיהיה לו זרע וצאצאים, ושהם יירשו את הארץ בעתיד – "לזרעך אתן את הארץ הזאת".

(2) לפי בראשית ט"ו 16 הסיבה היא – "ולא שלם עוון האמורי עד הנה" – העמים היושבים בארץ כנען (האמורי) צריכים לחטוא במידה כזו שתצדיק את גירושם מן הארץ. עד שזה לא יקרה – צאצאי אברם לא יוכלו לקבל את כנען.

פרק שני – נושאי ההרחבה

חוק

שאלה מספר 3

א. יש להביא שתי ראיות בלבד:

- ניסוח החוק מדגיש את מסכנות העבד שמתרושש מנכסיו – "וכי ימוך אחיך עמך". גם המילים "אחיק" ו"עמך" מדגישות את הקרבה לעבד ומנסות לעורר אמפטיה למצבו.
- אין להתייחס אל העבד כאל עבד, אלא כאל שכיר ותושב – "כשכיר כתושב יהיה עמך".
- בשנת היובל העבד משתחרר עם משפחתו ושב לאחוזת אבותיו – "ויצא מעמך... ואל אחוזת אבותיו ישוב".
- בני ישראל הם עבדים של ה' אשר הוציא אותם מארץ מצרים לכן אסור להתייחס אליהם כאל עבדים של בני אדם – "כי עבדי הם... לא ימכרו ממכרת עבד".

ב. החוק עוסק גם בעבד ואמה כנענים אותם מותר לקנות, הם לא משתחררים מהעבדות לעולם ומותר אף להעבידם בפרך. זה מוכיח שהתורה לא מבקשת לבטל את מוסד העבדות לחלוטין.

חכמה

שאלה מספר 4

א. בפסוק 2 ה' דורש מאיוב לענות על השאלה – האם איוב, שהטיף מוסר לה', רוצה להמשיך במריבתו עמו? האם יוכל לענות על השאלות שה' הציג לו?

ב. יש לבחור **אחת** משתי האפשרויות הבאות:

- הבעת כניעה בפני האל – לפי פסוק 4, איוב אומר "הן קלתי, מה אשיבך?" – אני קל ערך ואפסי לעומתך, ה', ולכם עדיף שאשתוק משום שאין לי שום דרך להתמודד איתך.
- התרסה כנגד האל – לפי פסוק 5, איוב אומר "אחת דיברתי ולא אענה, ושתיים ולא אוסיף" – אין לי מה להוסיף על מה שכבר אמרתי, אינני חוזר בי מטענותיי ולא השתכנעתי עדיין שאתה, ה', צודק.